

LANDINFO TEMANOTAT

LANDINFO TEMANOTAT er utarbeidet av *Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon* (LANDINFO).

LANDINFO TEMANOTAT kan inneholde utvalg, sammenstilling og vurderinger av informasjon fra en rekke kilder, samt LANDINFOs vurdering av enkelte eller flere av de refererte kildene.

REGION: Vest-Afrika
LAND: Nigeria

TEMA: Blandede ekteskap (kristne og muslimer); tvangsekteskap i familier hvor foreldrene tilhører ulik religion; konvertering mellom islam og kristendom i Nigeria; press på kristne gift med muslimer til å konvertere til islam; barn av blandede ekteskap mellom muslimer og kristne og religiøs tilhørighet

UTARBEIDET AV: Geir Skogseth – Landrådgiver
DATO: 25. mai 2007
SENEST OPPDATERT: -

Blandede ekteskap (kristne og muslimer)

Det er på ingen måte uvanlig at kristne og muslimer gifter seg i Nigeria (som i Vest-Afrika for øvrig). Det er mest utbredt at kristne kvinner gifter seg med muslimske menn, men det er heller ikke uvanlig at muslimske kvinner gifter seg med kristne menn (særlig skjer dette blant urban øvre middelklasse og overklasse).

Merk imidlertid at det vanligvis ikke er de mest intenst religiøse og konservative som gifter seg på tvers av religion.

Tvangsekteskap i familier hvor foreldrene tilhører ulik religion

I og med at tvangsgifte i en nigeriansk sammenheng primært forekommer blant svært religiøse og konservative muslimer, og fordi disse ytterst sjelden gifter seg med andre enn muslimer, vil det være svært uvanlig at tvangsgifte skjer i familier hvor foreldrene tilhører ulike religioner. Samtidig legger nok de fleste nigerianske foreldre seg mer opp i avkommets valg av ektefelle enn i vår del av verden, uansett religiøs og sosioøkonomisk bakgrunn.

Konvertering mellom islam og kristendom i Nigeria

Konvertering er generelt et kontroversielt tema i Nigeria. Fordi så mange konflikter i landet blir kalt religiøse (selv om de underliggende årsakene ytterst sjelden er teologiske), og religiøs gruppetilhørighet er svært viktig for folk, blir det å bytte slik tilhørighet et ømtålig spørsmål. Samtidig

drives det misjonsvirksomhet både fra kristen og muslimsk side i Nigeria¹ (om enn mindre fra muslimske grupper enn fra kristne, ettersom islam i motsetning til kristendommen ikke har noe teologisk prinsipp å la misjonsbefalingen), og konverteringer skjer. Det er også viktig å understreke at selv om mange etniske grupper i Nigeria i dag overveiende tilhører én religion, så finnes det både enkeltpersoner og minoritetsgrupper innenfor disse gruppene som tilhører andre religioner enn flertallet. (Innenfor én av de tre større etniske gruppene, yoruba, er dessuten fordelingen mellom kristne og muslimer noenlunde like stor.) Det er altså ikke slik at alle hausa-fulani er muslimer, alle igboer katolikker, osv. Innenfor de forskjellige religionene er det dessuten stor variasjon i hvordan folk praktiserer religionen – fra svært fundamentalistiske grupper til praksis med sterkt synkretistiske innslag (dvs en sammenblanding av lokale religiøse før-kristne/før-islamske tradisjoner med kristendom eller islam).²

Press på kristne gift med muslimer til å konvertere til islam

Konvertering skjer av ulike årsaker, og de fleste tilfeller av konvertering i Nigeria skjer sannsynligvis helt frivillig. Samtidig er det ikke ukjent at enkeltpersoner i visse situasjoner kan oppleve press til å konvertere. I følge opplysninger fra kvinneorganisasjonen Baobab er det ikke uvanlig at ikke-muslimske kvinner som gifter seg med muslimske menn blir utsatt for press fra mannens familie om å konvertere til islam.³ Baobab refererte her primært til situasjoner hvor paret er bosatt i nord, i nærheten av mannens familie. Antakelig har en ikke-muslimsk kvinne gift med en muslimsk mann større mulighet til å stå i mot et slikt press hvis paret bor i en del av Nigeria som ikke er overveiende muslimsk, og/eller hvis de bor i et området av Nigeria hvor kvinnen har mye familie som kan støtte henne. (Det finnes mange tilfeller hvor ikke-muslimske kvinner bosatt i nord også har mye familie lokalt, og derfor i større grad kan forventes å få hjelp til å motstå slikt press fra muslimsk svigerfamilie.)

Også innen muslimske familier er det naturligvis variasjon når det gjelder hvordan enkeltpersoner forholder seg til religion. Det er viktig å huske på at svært mange muslimer setter det islamske grunnprinsippet «det er ingen tvang i religionen [islam]» svært høyt. Dette innebærer blant annet at man ser på tvungen konvertering som noe forkastelig. Har en person muslimske familiemedlemmer som ser det slik, så har vedkommende også mulige støttespillere innenfor familien i forhold til konverteringspress.

Barn av blandede ekteskap mellom muslimer og kristne og religiøs tilhørighet

I henhold til islam kan muslimske menn ta muslimske, kristne og jødiske kvinner til ektefelle (fordi kristendommen og jødedommen defineres som forgjengere til islam). I prinsippet kan muslimske kvinner kun ta muslimske menn til ektefelle. Alle barn av muslimsk far blir automatisk muslimer. Blant muslimer i Afrika sør for Sahara, spesielt de som lever i områder som ikke er overveiende muslimske, er det en viss pragmatisme i forhold til disse og andre regler som andre muslimer opplever som mer absolutte. Innenfor Nigeria er det – som nevnt ovenfor – stor variasjon i hvordan

¹ Også overfor folk som ikke tilhører noen av de to religionene.

² Både muslimer og kristne driver utstrakt indremisjonsvirksomhet innenfor egne miljøer for å få bukt med denne typen synkretistiske strømninger hvor folk praktiserer afrikanske religiøse tradisjoner og ritualer blandet med kristendom eller islam.

³ Opplysninger gitt i møte under factfinding-reisen som dannet grunnlag for UDI 2004.

muslimer forholder seg til religiøse spørsmål. I det nordlige Nigeria, hvor majoritetsbefolkningen overveiende er muslimske hausa-fulanier, finnes alt fra grupper som utmerker seg med å være blant de mest fundamentalistiske man finner i den muslimske verden,⁴ via tradisjonelle sufi-brorskap (som har hatt stor historisk innflytelse i hele Vest-Afrika), mer sekulært orienterte og mer synkretistiske tendenser. Migranter fra disse områdene som bor i andre deler av Nigeria vil både være influert av tankesett som råder i nord, og omgivelsene de lever i som muslimsk minoritet. I tillegg til dette kommer rent individuelle variasjoner i forholdet til egen religion – som naturligvis framviser et like bredt spekter i Nigeria som i andre samfunn.

Generelt vil man kunne si at barn av muslimsk far i utgangspunktet vil oppfattes som muslim av omgivelsene – også i ikke-muslimske områder i Nigeria. Imidlertid er det grunn til å tro at i områder hvor befolkningen overveiende er ikke-muslimsk, vil både storfamilie på morssiden og andre i lokalsamfunnet være pragmatiske og se bort fra at en person er født muslim hvis vedkommende lar seg døpe og selv regner seg som kristen. At dette er problematisk i henhold til islam, vil ikke-muslimer i omgivelsene se på som av sekundær betydning.

Referanser

- ANTHONY, DOUGLAS A., 2002. *Poison and Medicine – Ethnicity, Power and Violence in a Nigerian City, 1966 to 1986*. Portsmouth, NH: Heinemann.
- SCHACHT, JOSEPH, 1964. *An Introduction to Islamic Law*. Oxford: Clarendon Press.
- UDI, 2004. *Report from a fact-finding trip to Nigeria (Abuja, Kaduna and Lagos) 23-28 February 2004*. Oslo: Utlendingsdirektoratet, 28. oktober. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/162/1/162_1.pdf [lastet ned 25. mai 2007].

⁴ Enkelte ekstreme grupper nord i Nigeria har ikke bare et svært ortodokst syn på hvordan Koranen skal forstås, men mener muslimer i dagliglivet skal leve akkurat slik profeten Muhammad og hans følgesvenner levde – noe de fleste andre muslimer ser som i overkant ortodokst og ganske urealistisk i et moderne samfunn.